

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
31. decembra 2023. godine
i Izvještaj nezavisnog
revizora**

Željeznice Republike Srpske a.d. Doboј

SADRŽAJ

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu godišnjih finansijskih izvještaja	3
Izveštaj nezavisnog revizora.....	4
Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine.....	7
Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine.....	8
Izveštaj o tokovima gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine	9
Izveštaj o promjenama u kapitalu za period 01.01- 31.12.2023. godine	10
1. Osnovni podaci o društvu	11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	17
4. Značajne računovodstvene procjene	22
5. Korekcija finansijskih izvještaja.....	24
6. Prihodi od pruženih usluga	27
7. Ostali poslovni prihodi.....	27
8. Troškovi materijala.....	28
9. Troškovi goriva i energije.....	28
10. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda	28
11. Troškovi proizvodnih usluga.....	29
12. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	30
13. Nematerijalni troškovi	31
14. Troškovi poreza.....	31
15. Troškovi doprinosa	32
16. Finansijski prihodi.....	32
17. Finansijski rashodi.....	32
18. Ostali prihodi i dobici	33
19. Ostali rashodi i gubici	33
20. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	34
21. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	34
22. Porez na dobit	34
23. Zarada po akciji	34
24. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	36
25. Investicione nekretnine.....	38
26. Zalihe i dati avansi.....	39
27. Kratkoročna potraživanja.....	41
28. Kratkoročni finansijski plasmani	42
29. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	42
30. Porez na dodatu vrijednost.....	43
31. Kratkoročna razgraničenja	43
32. Kapital	43
33. Dugoročna rezervisanja	44
34. Dugoročni krediti	45
35. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	46
36. Kratkoročne finansijske obaveze.....	47
37. Obaveze iz poslovanja	48

38.	Obaveze za plate i naknade plata	48
39.	Ostale obaveze	49
40.	Porez na dodatu vrijednost.....	49
41.	Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.....	49
42.	Kratkoročna razgraničenja	50
43.	Vanbilansna evidencija.....	50
44.	Transakcije sa povezanim licima.....	51
45.	Upravljanje finansijskim rizicima.....	51
46.	Potencijalne obaveze	53
47.	Događaji nakon datuma izvještavanja.....	53
48.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	53

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu godišnjih finansijskih izvještaja

Rukovodstvo Društva dužno je pripremiti godišnje finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Društva, te rezultate njegovog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu godišnjih finansijskih izvještaja. Rukovodstvo i Upravni odbor imaju opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su im u razumnoj mjeri dostupni kako bi im omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Rukovodstvo je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu godišnjih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja.

Finansijski izvještaji na stranama 7 do 54. su odobreni od strane rukovodstva, potvrđujući ovo, potpisuje:

Za i u ime Rukovodstva:

Direktor Društva

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Upravi i vlasnicima Željeznice Republike Srpske a.d. Doboj

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Željeznice Republike Srpske a.d. Doboj (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine kao i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se tada završila, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Značajna neizvjesnost u vezi s vremenski neograničenim poslovanjem

Skrećemo pažnju na sljedeće:

Na dan 31. decembra 2023. godine, kratkoročne obaveze su veće od tekuće imovine Društva za 220.451.048 KM. Ova činjenica ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti koja može da izazove sumnju u odnosu na sposobnost Društva da izmiruje redovno obaveze i da posluje po načelu stalnosti poslovanja.

S obzirom na gore pomenuto, Uprava Društva je, zajedno sa nadležnim ministarstvima, pokrenula niz aktivnosti koje bi u konačnici trebalo da dovedu do restrukturiranja Željeznica RS u održiv privredni sistem. Rješenjem Okružnog privrednog suda Doboj broj 60 0 St 029351 20 Res od 31. decembra 2020. godine je prihvaćen Plan finansijskog i operativnog restrukturisanja Željeznica Republike Srpske, po osnovu koga će sve obaveze po osnovu inostranih kredita (sem kredita Svjetske banke) biti konvertovane u kapital, a Vlada RS će nastaviti da otplaćuje sve nedospjele obaveze po međunarodnim

kreditima. Uprava Društva smatra da će organi upravljanja zajedno sa vlasnicima preduzeti neophodne aktivnosti u cilju pribavljanja sredstava koja su potrebna da bi se omogućilo Željeznicama Republike Srpske a.d. Doboj da nastavi kontinuirano sa poslovanjem (za više informacija pogledati napomenu broj 2).

Naše mišljenje nije dalje modifikovano u vezi sa gore navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namijerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu

sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

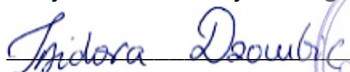
Takođe, dostavljamo rukovodstvu Društva izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavjestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje se može razumno pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena rukovodstvu Društva, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja.

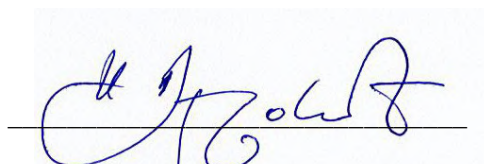
Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve obavjesti.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nenad Dmitrović, Ovlašteni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 23. maj 2024. godine

Isidora Džombić – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nenad Dmitrović
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2023. u KM	2022. u KM	2021 u KM
<i>Korigovano</i>				
Poslovni prihodi				
Prihodi od pruženih usluga	6	40.205.001	43.186.768	35.339.061
Ostali poslovni prihodi	7	14.696.602	23.607.508	24.935.193
		54.901.603	66.794.276	60.274.254
Poslovni rashodi				
Troškovi materijala	8	(4.716.495)	(4.575.246)	(3.021.714)
Troškovi goriva i energija	9	(6.128.451)	(5.355.347)	(4.047.746)
Troškovi plata, naknada plata i ostali lični rashodi	10	(45.772.155)	(41.853.369)	(39.188.536)
Troškovi proizvodnih usluga	11	(4.398.477)	(4.873.419)	(3.720.019)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	12	(33.562.552)	(32.133.508)	(28.636.378)
Nematerijalni troškovi	13	(994.240)	(1.637.273)	(1.392.024)
Troškovi poreza	14	(145.985)	(156.200)	(238.203)
Troškovi doprinosa	15	(503.078)	(477.435)	(463.902)
		(96.221.433)	(91.061.797)	(80.708.522)
Poslovni dobitak/(gubitak)		(41.319.830)	(24.267.521)	(20.434.268)
Finansijski prihodi	16	208.499	237.641	93.933
Finansijski rashodi	17	(752.221)	(66.292)	(121.157)
Ostali prihodi i dobici	18	2.371.062	2.006.372	3.329.987
Ostali rashodi i gubici	19	(1.315.922)	(529.328)	(652.348)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	15.287	42.791
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		(102)	(3)	-
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	20	94.575	3.957	203.373
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	21	(164.356)	(9.002)	(250.261)
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja		(40.878.295)	(22.608.889)	(17.787.950)
Tekući i odloženi porez na dobit	22	-	-	-
Dobitak/ (gubitak)		(40.878.295)	(22.608.889)	(17.787.950)
Zarada po akciji	23	(817,57)	(452,18)	(355,76)

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Lice ovlašteno za zastupanje

Lice sa licencom

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM	01.01.2022. u KM
<i>Korigovano</i>				
Stalna sredstva				
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	212.164.832	227.900.709	409.851.135
Investicione nekretnine	25	-	1	1.191.526
		212.164.832	227.900.710	411.042.661
Tekuća sredstva				
Zalihe i dati avansi	26	33.547.000	31.860.855	32.168.904
Kratkoročna potraživanja	27	15.534.585	19.731.335	10.245.154
Kratkoročni finansijski plasmani	28	7.500.000	12.500.000	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29	6.808.420	16.569.066	28.022.388
Porez na dodatu vrijednost	30	978.322	393.483	399.003
Kratkoročna razgraničenja	31	316.894	380.389	512.795
		64.685.221	81.435.128	71.348.244
BILANSNA AKTIVA		276.850.053	309.335.838	482.390.905
Vanbilansna aktiva	43	819.857.782	819.869.182	15.945.619
Kapital	32			
Osnovni kapital		50.000	50.000	50.000
Revalorizacione rezerve		164.363.680	164.363.680	225.286.778
Gubitak do visine kapitala		(277.880.105)	(237.001.810)	(109.764.699)
		(113.466.425)	(72.588.130)	115.572.079
Dugoročna rezervisanja	33	41.390.954	29.926.481	18.358.705
Dugoročne obaveze				
Dugoročni krediti	34	61.280.784	67.639.107	74.849.177
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	35	2.508.471	3.030.031	4.712.265
Kratkoročne obaveze				
Kratkoročne finansijske obaveze	36	275.951.770	268.378.048	260.063.015
Obaveze iz poslovanja	37	4.086.153	8.565.512	4.575.899
Obaveze iz specifičnih poslova		-	-	12.016
Obaveze za plate i naknade plata	38	3.489.172	3.578.424	3.090.684
Ostale obaveze	39	672.857	140.669	19.512
Porez na dodatu vrijednost	40	35.330	67.609	143.482
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	41	77.509	97.087	80.790
Kratkoročna razgraničenja	42	823.478	501.000	913.281
		285.136.269	281.328.349	268.898.679
BILANSNA PASIVA		276.850.053	309.335.838	482.390.905
Vanbilansna pasiva	43	819.857.782	819.869.182	15.945.619

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o tokovima gotovine za period 01.01 - 31.12.2023. godine

	2023. u KM	2022. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	56.796.770	54.312.828
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	1.433.310	2.312.512
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično	14.896.013	18.570.349
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.277.018	1.182.157
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(37.486.548))	(29.201.328)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(46.019.353)	(41.619.965)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(231.256)	(74.769)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(2.159.957)	(2.754.637)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(11.494.003)	2.727.147
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	5.155.920	17.489
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	(3.393.564)	(1.733.767)
Odlivi po osnovu ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	-	(12.500.000)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	1.762.356	(14.216.278)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	72.446
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	-	(7.638)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(28.999)	(28.999)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(28.999)	35.809
NETO PRILIV/ (ODLIV) GOTOVINE	(9.760.646)	(11.453.322)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	16.569.066	28.022.388
Negativne kursne razlike	-	-
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	6.808.420	16.569.066

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period 01.01-31.12.2023. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak/ nepokriveni (gubitak)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine/ 01. januara 2022. godine	50.000	225.286.778	(109.764.699)	115.572.079
Dobit/ (gubitak) za godinu	-	-	(19.445.807)	(19.445.807)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	50.000	225.286.778	(129.210.506)	96.126.272
Efekt ispravki grešaka		(60.923.098)	(107.791.304)	(168.714.402)
Stanje na dan 01. januara 2023. godine	50.000	164.363.680	(237.001.810)	(72.588.130)
Dobit/ (gubitak) za godinu	-	-	(40.878.295)	(40.878.295)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	50.000	164.363.680	(277.880.105)	(113.466.425)

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

Željeznice Republike Srpske A.D. Doboj (daljem tekstu Društvo) registrovano je na dan 23. juna 1992. godine kao Javno željezničko transportno preduzeće Srpske Republike Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Banjoj Luci, a na osnovu Rješenja Osnovnog suda u Banjoj Luci broj: U/I-1977/92.

Promjena sjedišta iz Banja Luke u Doboj registrovana je Rješenjem osnovnog suda u Doboju broj: U/I-283/96. od 27. marta 1996. godine. Navedenim Rješenjem promijenjen je i naziv firme u Javno osnovno državno željezničko transportno preduzeće Republike Srpske p.o. Doboj.

Dana 23. oktobra 1997. godine Rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj U/I-836/97 izvršena je promjena imena u Javno osnovno državno preduzeće Željeznice Republike Srpske p.o. Doboj, a 25. februara 1999. godine po Rješenju U/I-119/99. u Javno osnovno preduzeće Željeznice Republike Srpske p.o. Doboj.

Rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj U/I-701/2002 od 25. novembra 2002. godine državni kapital je preveden u akcijski kapital te je izmjenjen naziv Društva u Željeznice Republike Srpske A.D. Doboj sa sjedištem u Doboju, Svetog Save broj 71 .

Djelatnost društva je od opšteg interesa. Društvo obavlja sljedeće djelatnosti: prevoz putnika i robe, skladištenje robe i pretovar tereta, uslužne djelatnosti u kopnenom saobraćaju, proizvodnja sječiva, brava i okova, alata, ambalaže od lakih metala, proizvodnja proizvoda od žice, lanaca i opruga, ostalih gotovih proizvoda od metala, vrši popravku mašina, električne opreme, saobraćajnih sredstava, ostale opreme. Društvo obavlja i izgradnju mostova i tunela, vodova za električnu struju i telekomunikacije, izgradnju željezničkih pruga i podzemnih željeznica, mostova i tunela, uklanjanje objekata, elektroinstalacioni radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije, gasa i instalacija za grijanje i klimatizaciju i drugo, djelatnost kateringa i ostale djelatnosti pripreme i posluživanja (dostave) hrane, izdavanje novina, časopisa i periodičnih publikacija, djelatnosti žičane telekomunikacije, računarsko programiranje i upravljanje računarskom opremom i sistemom, kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina, arhitektonske djelatnosti, tehničko ispitivanje i analiza, usluge oglašavanja (predstavljanja) preko medija, ispitivanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja, djelatnost putničkih agencija i tur-operatera, usluge zaštite uz pomoć bezbjednosnih sistema, pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama, osnovno čišćenje zgrada, popravka računara i periferne opreme i drugo.

Organizacija Društva je sektorskog tipa (po djelatnostima) sa Direkcijom u Doboju i dislociranim Sekcijama i Radnim jedinicama u Banjoj Luci, Prijedoru, Novom Gradu, Brčkom i Zvorniku.

Rješenjem broj 096-0-Reg-12-001348 od 10. septembra 2012. godine izvršen je upis u sudski registar Brčko Distrikt BiH Poslovna jedinica „Željeznički saobraćaj“.

Matični broj Društva je 01494562, a JIB 4400025960001.

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo je zapošljavalo 1.814 radnika (na dan 31. decembra 2022. – 1.963 radnika).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva koji su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoј.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna Preduzeća, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 59/22 i 129/22).

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Uporedni finansijske informacije

Društvo je kao uporedne podatke prikazalo korigovani bilans stanja, korigovani bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. korigovane za efekte procjene imovine u skladu sa napomenom 5.

Računovodstveni metod

Računovodstvenim politika Društva predviđen je metoda revalorizacije kao računovodstveni metoda. Društvo je sa Ekonomskim institutom d.o.o. Banja Luka zaključilo ugovor o procjeni vrijednosti imovine Društva u skladu sa MRS 16, a efekti su prezentovani u finansijskim izvještajima za 2023. godinu..

Valuta izvještavanja

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoј.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Potpisivanjem sporazuma o zajmu između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj (Svjetske banke) u martu 2018. godine, Željeznice Republike Srpske a.d. Doboј su počele sa projektom restrukturisanja.

U poslovnoj 2018. godini, u novembru, putem Jedinice za implementaciju projekta, povučena je prva tranša kreditnih sredstava Svjetske banke u iznosu od 26,5 miliona evra. U januaru 2019. godine, Željeznice Republike Srpske su povukle drugu tranšu sredstava u iznosu od 9 miliona evra, dok su u 2020. godini povukle i treću tranšu u iznosu od 6,9 miliona evra, a četvrta u periodu decembar 2023. godine- januar 2024. godine u iznosu od 4 miliona evra.

Kreditna sredstva Svjetske banke namijenjena su za restrukturiranje Željeznica RS, i ista su podjeljena u tri komponente kredita namijenjene za izmirenje obaveza prema radnicima i Poreskoј upravi, za smanjenje radne snage i organizaciono restrukturisanje. Budući da je krajnji dužnik za sredstva vezana za prvu komponentu Vlada RS, ista su, prema instrukciji Ministarstva finansija i prema tumačenju Međunarodnog računovodstvenog standarda 20 – Računovodstveno shvatanje državnih davanja i objelodanji vanja državne pomoći, priznata u korist prihoda po osnovu donacija. U 2018. godini po ovom osnovu je

oprihodovano 51.661.769 KM (prva tranša kredita), a u 2019. godini 11.903.524 KM. Shodno tome, ostvaren je i dobitak u poslovanju u iznosu od 28.539.014 KM u 2018. godini i 1.730.483 KM u 2019. godini.

Takođe, na osnovu sporazuma Željeznice Republike Srpske imaju pravo refundacije opravdanih troškova koje su Željeznice Republike Srpske imale u periodu od dvanaest mjeseci prije potpisivanja sporazuma o kreditu. S tim u vezi, Željeznice Republike Srpske su u 2020. godini, izvršile povrat sredstava u iznosu od 4.760.592 KM, a u 2021. godini u iznosu od 3.568.821 KM, u 2022. godini u iznosu od 2.976.130 KM, te u 2023. godini u iznosu od 3.896.013 KM .

Željeznice Republike Srpske su u prethodnim godinama (osim u poslovnoj 2018. i 2019. godini kada su iskazale dobitak koji je u prethodnom pasusu objašnjen) poslovale sa negativnim finansijskim rezultatom, što je samo po sebi nametalo sumnju u narušenost načela stalnosti poslovanja.

Obzirom na pomenute negativne finansijske rezultate koje su Željeznice RS ostvarivale, te dalju neodrživost takvog načina poslovanja, Uprava Društva je, zajedno sa nadležnim ministarstvima, pokrenula niz aktivnosti koje bi u konačnici trebalo da dovedu do restrukturiranja Željeznica RS u održiv privredni sistem. U nastavku su opisane pomenute aktivnosti.

Na osnovu zahtjeva Vlade RS, Uprava Društva je u toku 2016. godine sačinila detaljnu informaciju o stanju u Željeznicama objedinjenu u dokument Analiza stanja Željeznica RS a.d. Doboj i prijedlog restrukturiranja. U tom dokumentu dat je opšti pregled trenutnog stanja u Društvu, odnosno predstavljen je pravni i vlasnički status, unutrašnja organizacija, proizvodni program i ostvareni rezultati u teretnom i putničkom saobraćaju, pregled voznih i kapaciteta održavanja, pregled imovine i finansijskog stanja, podaci o radnoj snazi i svi drugi podaci, iz kojih se može steći jasna i potpuna slika stanja u Željeznicama RS u vrijeme izrade tog dokumenta. Ovaj dokument i planirane aktivnosti podržala je Vlada RS svojim zaključkom br. 04/1-012-2-18/17 sa 107. sjednice održane dana 12. januara 2017. godine.

Uporedo sa unutrašnjim aktivnostima oko reorganizacije, vođene su i aktivnosti sa Svjetskom bankom i Vladom RS oko kreditiranja u postupku rješavanja pitanja dugova prema radnicima, te su u tom postupku utvrđeni određeni uslovi pod kojima se taj kredit može odobriti. Jedan od osnovnih kriterijuma koji Željeznice RS moraju ispuniti jeste smanjenje broja zaposlenih (radi povećanja efikasnosti poslovanja) , za 1000 radnika, uz ispunjenje i niza drugih uslova, koji usmjeravaju Društvo u postupak sveobuhvatnog restrukturiranja, od kojih je unutrašnja reorganizacija sa smanjenjem broja zaposlenih samo jedan segment.

Značajnu pomoć započetom postupku unutrašnje reorganizacije i ostvarivanju zadatih ciljeva dala je i Vlada RS, koja je utvrdila prijedlog izmjena i dopuna Zakona o željeznicama RS, koji je donesen od strane Narodne skupštine i objavljen u Sl. glasniku RS br. 100/17. U članu 116a. stav 2. Zakona o željeznicama RS omogućeno je da se u okviru Željeznica RS može otkazati ugovor o radu radniku kada navrší 40 godina radnog staža i godine života u skladu sa članom 42. stav 1. i članom 178. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Ukupno, u Željeznicama Republike Srpske, pensionisano je 967 radnika, od čega u 2017. godini 291, u 2018. godini 124 radnika, u 2019. godini 151 radnik, u 2020. godini 98 radnika, u 2021. godini 115 radnika, u 2022. godini 94 radnika i u 2023. godini 94 radnika.

Uprava Društva je pripremila i Program zbrinjavanja viška radnika. Na osnovu Programa zbrinjavanja viška radnika, u 2018. godini, Željeznice Republike Srpske su provele postupak dobrovoljnog odlaska radnika objavom internog oglasa. Na osnovu ovog postupka, Željeznice Republike Srpske je napustilo 107 radnika. U 2019. godini proveden je još jedan postupak dobrovoljnog odlaska i Željeznice Republike Srpske je tom prilikom napustilo 20 radnika. U pripremi je bio i treći poziv ali zbog proglašenja pandemije postupak je obustavljen. U 2021. godini provedena su tri poziva za dobrovoljni odlazak radnika, a uslove iz poziva je ispunilo 50 radnika. Tokom 2023. godine objavljena su dva poziva i tom prilikom 35 radnika

je ispunjavalo propisane uslove za prestanak radnog odnosa na dobrovoljnoj osnovi. Dakle, po osnovu dobrovoljnog odlaska, Društvo je do sada napustilo 212 radnika.

U novembru 2021. godine, Željeznice Republike Srpske su usvojile novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji predstavlja osnovu za buduću organizaciju.

Takođe jedna od obaveza Društva je i vlasničko restrukturisanje (konverziju duga prema Vladi RS – po osnovu međunarodnih kredita u osnovni kapital), čime će se gotovo u potpunosti eliminisati finansijska neravnoteža i obezbijediti osnova za funkcionisanje Željeznica RS kao samoodrživog sistema.

Društvo je pripremlilo Nacrt plana finansijskog i operativnog restrukturiranja (na osnovu Zakona o stečaju RS) koji je prosljeđen Ministarstvu saobraćaja i veza na dalje postupanje. Na 175. sjednici Vlade RS održanoj dana 03.05.2018. godine data je saglasnost na Program. Na 183. sjednici Vlade RS održane dana 29.06.2018. godine usvojen je Nacrt plana finansijskog i operativnog restrukturiranja a na 51. sjednici Vlade Republike Srpske održanoj 18.12.2019. godine usvojen je konačan prijedlog Plana. Plan je predat Okružnom privrednom sudu u Dobouju i u martu 2020. godine (Službeni glasnik RS broj 26 od 20.03.2020. godine) otvoren je postupak restrukturiranja dužnika sa datumom 16.03.2020. godine. Ročište za ispitivanje potraživanja bilo je zakazano za 21.05.2020. godine ali takođe nije održano zbog vanredne situacije izazvane pojavom pandemije. Ročište za ispitivanje potraživanja bilo je zakazano za 21.05.2020. godine ali isto nije održano zbog vanredne situacije izazvane pojavom pandemije. Dana 31.12.2020. godine, održano je ročište pred Okružnim privrednim sudom u Dobouju gdje su povjerenici Željeznica Republike Srpske glasali za predloženi Plan finansijskog i operativnog restrukturisanja. Plan je prihvaćen Rješenjem Okružnog privrednog suda u Dobouju broj 60 0 St 029351 20 Res od 31.12.2020. godine (pravosnažno od 16.03.2021. godine), nakon čega su Željeznice RS izvršile sva plaćanja prema usvojenom Planu. Preostala su potraživanja Ministarstva finansija, za koja je Planom predviđeno da će biti izmirena kroz postupak konverzije duga u kapital.

Na 23. vanrednoj sjednici Skupštine akcionara Društva donesene su neophodne odluke nakon čega je Društvo dostavilo Komisiji za hartije od vrijednosti Republike Srpske svu neophodnu dokumentaciju za upis treće emisije akcija u registar. Na taj način, a u skladu sa pomenutim sudskim rješenjem, Društvo je pokrenulo postupak odobravanja treće emisije akcija, pošto je prethodno Skupština akcionara donijela odluku o emisiji, odluku o povećanju osnovnog kapitala i izmijeni Statuta, kao uslov koji mora biti ispunjen da bi se zahtjev mogao podnijeti i biti uzet u razmatranje. Postupak se još uvijek nalazi u fazi odlučivanja pred Komisijom, naredni korak je uplata takse – naknade za emisiju akcija (0,15 % od vrijednosti emitovanih akcija). Rok za uplatu je zaključcima Komisije, a na osnovu Zaključaka Vlade RS nekoliko puta produžavan, zadnji put do 31.12.2024. godine.

Treća komponenta kredita se odnosi na organizaciono restrukturisanje Željeznica. Vlada Republike Srpske donijela je Zaključak (broj:04/1-012-2-3283/20 od 19.11.2020. godine) kojim daje saglasnost da Željeznice Republike Srpske, ubuduće, budu organizovane kao složeno preduzeće, vertikalno integrisano ili holding. Nakon toga, 17.12.2020. godine, Vlada Republike Srpske donijela je novi Zaključak (broj:04/1-012-2-3421/20 od 17.12.2020. godine) kojim daje saglasnost da Željeznice Republike Srpske ubuduće budu organizovane kao složeno preduzeće, holding. Takođe, Vlada Republike Srpske na 113. sjednici održanoj 18.03.2021. godine donijela je Zaključak broj 04/1-012-2-692/21 kojim daje saglasnost da Željeznice Republike Srpske budu organizovane kao holding preduzeće sa zavisnim preduzećima za infrastrukturu, prevoz putnika i prevoz robe, a da se radionice za opravku željezničkih vozila i vuča vozova nalaze u okviru zavisnog preduzeća za teretni saobraćaj. Trenutno je u toku rad konsultanta za organizaciono restrukturisanje koji se finansira iz kredita Svjetske banke, nakon čega slijedi primjena novog načina organizovanja Željeznica RS kao holding preduzeća.

Takođe, u okviru projekta restrukturiranja Željeznica Republike Srpske angažovan je i konsultant za izradu planova poslovanja i javnih ugovora za odabrani novi model organizovanja.

Navedena dokumentacija je osnova za realizaciju projekta restrukturiranja:

- Sporazum o zajmu, zaključen 06. marta 2018. godine između Svjetske Banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Bosne i Hercegovine po Projektu restrukturiranja Željeznica Republike Srpske, IBRD 8808-BA (Projekat);
- Projektni sporazum zaključen 20. marta 2018. godine između Svjetske Banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Republike Srpske po Projektu;
- Supsidijarni sporazum zaključen 26. jula 2018. godine između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske po Projektu;
- Ugovor o prenosu sredstava zajma po Projektu zaključenom 30.08.2018. godine između Vlade Republike Srpske – Ministarstva finansija i Ministarstva saobraćaja i veza, i Željeznica Republike Srpske. Saglasno Mišljenju Ministarstva finansija broj: 06.12/020-3005/18 od 12.11.2018. godine, dužnik za sredstva u iznosu od 42,7 miliona evra je Vlada Republike Srpske, dok su Željeznice Republike Srpske dužnik za sredstva u iznosu od 8,5 miliona evra, a što je potvrđeno i Mišljenjem Ministarstva finansija broj: 06.12/020-3005-1/18 od 27.06.2019. godine.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, procjenjuje se da će Društvo u narednom periodu nastaviti poslovati u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Uprava Društva nema namjeru niti potrebu da likvidira Željeznice Republike Srpske ili da značajno smanji obim njenog poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvaim i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na finansijske izvještaje Društva.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za odobrene popuste.

Donacije se priznaju po sistematskoj osnovi kao prihod tokom perioda u kojima Društvo priznaje kao rashod povezane troškove koje treba pokriti iz te donacije.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili:

Valuta		31.12.2023.	31.12.2022.
Oznaka	Jedinica		
EUR	1	1,95583	1,95583
CHF	1	2,112127	1,986219
CZK	1	0,079107	0,081101

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva, a obuhvataju ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. Amortizacione stope se kreću u rasponu 10,00% – 20,00%.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,8%-2,5%
Tuneli	1,5%
Gornji stroj pruge	4%
Donji stroj pruge	1%
Lokomotive	10%
Vagoni	5,5%
Signalizacija na pruzi	6%-6,31%
Mreža za napajanje pruge	4%-6%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Zalihe

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara i htz opreme priznaju se po nabavnoj vrijednosti. Utrošak zaliha evidentira se primjenom prosječnih ponderisanih cijena po pojedinim oblicima i namjenama zaliha. Prosječne ponderisane cijene izračunavaju se prilikom svakog ulaska robe u skladište temeljem utvrđenih količina i vrijednosti nakon ulaska, i to na nivou pojedinačnih skladišta.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti, ili se u cjelosti otpisuju.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti u KM i u stranim valutama.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Krediti (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procijenjenih gubitaka uslijed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Korekcija finansijskih izvještaja

Društvo je izvršilo korekcije prethodno iskazanog bilansa uspjeha za period 01.01-31.12.2022. godine i bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine radi uknjiženja procjene imovine koja je urađena na dan 31.12.2021. godine u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka“.

Efekti korekcije bilansa uspjeha za period 01.01-31.12.2022. godine:

Bilansne pozicije	Napomene	Prethodno iskazano stanje 2022.	Korekcija +/-	Ponovo iskazano stanje 2022.
<i>Korigovano</i>				
Poslovni prihodi				
Prihodi od pruženih usluga	5	43.186.768	-	43.186.768
Ostali poslovni prihodi	6	23.627.584	(20.076)	23.607.508
		66.814.352	(20.076)	66.794.276
Poslovni rashodi				
Troškovi materijala	7	(4.575.246)	-	(4.575.246)
Troškovi goriva i energija	8	(5.355.347)	-	(5.355.347)
Troškovi plata, naknada plata i ostali lični rashodi	9	(41.853.369)	-	(41.853.369)
Troškovi proizvodnih usluga	10	(4.873.419)	-	(4.873.419)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	11	(28.990.502)	(3.143.006)	(32.133.508)
Nematerijalni troškovi	12	(1.637.273)	-	(1.637.273)
Troškovi poreza	13	(156.200)	-	(156.200)
Troškovi doprinosa	14	(477.435)	-	(477.435)
		(87.918.791)	(3.143.006)	(91.061.797)
Poslovni dobitak/(gubitak)				
		(21.104.439)	(3.163.082)	(24.267.521)
Finansijski prihodi	15	237.641	-	237.641
Finansijski rashodi	16	(66.292)	-	(66.292)
Ostali prihodi	17	2.006.372	-	2.006.372
Ostali rashodi	18	(529.328)	-	(529.328)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	19	15.287	-	15.287
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		(3)	-	(3)
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	20	3.957	-	3.957
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	21	(9.002)	-	(9.002)
.				

Bilansne pozicije	Napomene	Prethodno iskazano stanje 2022.	Korekcija +/-	Ponovo iskazano stanje 2022.
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja		(19.445.807)	(3.163.082)	(22.608.889)
Tekući i odloženi porez na dobit	22	-	-	-
Dobitak/ (gubitak)		(19.445.807)	(3.163.082)	(22.608.889)
Zarada po akciji	23	(388,92)	(63,26)	(452,18)

Bilansne pozicije	Napomene	Prethodno iskazano stanje 31.12.2022.	Korekcija +/-	Ponovo iskazano stanje 31.12.2022.
				<i>Korigovano</i>
Stalna sredstva				
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	395.992.568	(168.091.859)	227.900.708
Investicione nekretnine	25	1.175.530	(1.175.529)	1
		397.168.098	(169.267.388)	227.900.709
Tekuća sredstva				
Zalihe i dati avansi	26	32.439.369	(578.514)	31.860.855
Kratkoročna potraživanja	27	19.731.335	-	19.731.335
Kratkoročni finansijski plasmani	28	12.500.000	-	12.500.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29	16.569.066	-	16.569.066
Porez na dodatu vrijednost	30	393.483	-	393.483
Kratkoročna razgraničenja	31	380.389	-	380.389
		82.013.642	(578.514)	81.435.128
BILANSNA AKTIVA		479.181.740	(169.845.902)	309.335.838
Vanbilansna aktiva	43	15.990.041	803.879.141	819.869.182
Kapital	32			
Osnovni kapital		50.000	-	50.000
Revalorizacione rezerve		225.286.778	(60.923.098)	164.363.680
Gubitak do visine kapitala		(129.210.506)	(107.791.304)	(237.001.810)
		96.126.272	(168.714.402)	(72.588.130)
Dugoročna rezervisanja	33	29.926.481	-	29.926.481
Dugoročne obaveze				
Dugoročni krediti	34	67.639.107	-	67.639.107
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	35	4.161.531	(1.131.500)	3.030.031
Kratkoročne obaveze				
Kratkoročne finansijske obaveze	36	268.378.048	-	268.378.048
Obaveze iz poslovanja	37	8.565.512	-	8.565.512
Obaveze za plate i naknade plata	38	3.578.424	-	3.578.424
Ostale obaveze	39	140.669	-	140.669
Porez na dodatu vrijednost	40	67.609	-	67.609

Bilansne pozicije	Napomene	Prethodno iskazano stanje 31.12.2022.	Korekcija +/-	Ponovo iskazano stanje 31.12.2022.
				<i>Korigovano</i>
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	41	97.087	-	97.087
Kratkoročna razgraničenja	42	501.000	-	501.000
		<u>281.328.349</u>	<u>-</u>	<u>281.328.349</u>
BILANSNA PASIVA		479.181.740	(169.845.902)	309.335.838
Vanbilansna pasiva	42	<u>15.990.041</u>	<u>803.879.141</u>	<u>819.869.182</u>

Društvo je u junu 2022. godine sa Ekonomskim institutom Banja Luka zaključilo ugovor o nabavci usluge procjene imovine Društva broj protokola: 10864/22 od 26.05.2022. godine.

Saglasno potpisanom Ugovoru obaveza procjenitelja je da pored procjene, saglasno zakonskim propisima (Zakonu o privatizaciji državnog kapitala, Zakonu o stvarnim pravima, Zakonu o željeznicama i ostalim zakonskim i podzakonskim aktima koji propisuju ovu oblast) izvrši klasifikaciju imovine na imovinu u vlasništvu Društva i imovinu na korištenju, kako bi u knjigovodstvenim evidencijama ostala samo imovina Društva.

Komisija za praćenje realizacije Ugovora, imenovana Rješenjem broj: II-3.2.1.14225/22 od 12.07.2022. godine je u toku rada procjenitelja stavljala primjedbe na pojedine stavke urađene procjene, koje je su većim dijelom ali ne u potpunosti prihvaćene.

Rješenjem broj: II-3.2.1.21061/23 od 07.12.2023. godine, imenovana je komisija čiji je zadatak bio da utvrdi činjenično stanje i napravi presjek stanja po Ugovoru o nabavci usluge procjene vrijednosti imovine Društva, koja je u svom izvještaju broj: II-3.2.1.21061-1/23 od 13.12.2023. godine dala primjedbe vezane za vlasničku strukturu i neizvršenu procjenu određenih stavki iz predmeta procjene.

Zbog isteka perioda važenja Ugovora od procjenitelja je naplaćena garancija za uredno izvršenje Ugovora, na što je isti odgovorio opomenom pred tužbu. Uprava Društva je 26.12.2023. godine sa Ekonomskim institutom Banja Luka zaključila sporazum o vansudskom poravnanju broj protokola 344/24 od 04.01.2024. godine, kojim je prihvaćena urađena procjena imovine Društva.

Sa konsultantom TWC Banja Luka je 15.02.2024. godine potpisan ugovor o izvršenju usluge izrade elaborata za knjiženje efekata procjene imovine Društva broj protokola: 4036/24 od 12.02.2024. godine. Zaključkom broj I-4.5126/24 od 27.02.2024. godine Uprava Društva je zadužila Ekonomske poslove Društva da izvrše knjiženje efekata procjene imovine i nakon toga urade završni račun za 2023. godinu. Konsultant TWC Banja Luka je na osnovu izvještaja procjenitelja predložio knjiženje procjene imovine ŽRS na način da se sva imovina za koju je procjenitelj naveo da se ne može smatrati svojinom Društva ili za koju nije dostavljena dokumentacija o njenom statusu, isknjiži u vanbilansnu evidenciju do utvrđivanja statusa navedene imovine.

Vlada Republike Srpske je 25.04.2024. godine, nakon upoznavanja sa prijedlogom konsultanta za knjiženja procjene imovine, donijela Zaključak broj 04/1-012-2-1378/24 kojim se zadužuju Željeznice Republike Srpske da procjenu uknjiže u svojim poslovnim knjigama i evidentiraju u finansijskim izvještajima.

U skladu sa prijedlogom knjiženja datom u izvještaju konsultanta TWC Banja Luka izvršeno je evidentiranje procjene imovine u poslovnim knjigama Društva.

Rezultat prethodne godine je korigovan za razliku knjigovodstvene vrijednosti amortizacije uknjižene u 2022. godini i iznosa amortizacije nakon uknjižene procjene imovine u iznosu od 3.143.006 KM i iznos razlike uknjiženog prihoda za amortizaciju na donirana sredstva u 2022. godini i iznosa istog prihoda nakon procjene u vrijednosti 20.076 KM.

6. Prihodi od pruženih usluga

Prihodi od pruženih usluga	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od pruženih usluga u Republici Srpskoj	4.387.000	7.910.130
Prihodi od pruženih usluga u Federaciji BiH	34.135.789	32.459.252
Prihodi od pruženih usluga u Brčko Distriktu BiH	595.334	715.984
Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	1.086.878	2.101.402
Ukupno prihodi od pruženih usluga:	40.205.001	43.186.768

Prihodi od pruženih usluga u 2023. godini u iznosu od 40.205.001 KM (u 2022. godini u iznosu od 43.186.768 KM) smanjeni su za 2.981.767 KM. Najznačajnije smanjenje se odnosi na smanjenje prihoda od pruženih usluga u Republici Srpskoj u iznosu od 3.523.130 KM, dok se najznačajnije povećanje prihoda odnosi prvenstveno na povećanje prihoda od pruženih usluga u Federaciji BiH u iznosu od 1.676.537 KM.

7. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2023. u KM	2022. u KM
		<i>Korigovano</i>
Prihodi od premija, subvencija, dotacija i slično	10.367.718	20.314.300
Prihodi od zakupa	407.348	389.474
Prihodi od donacija primljenih od državnih organa-SB	3.896.013	2.903.683
Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama	25.522	51
Ukupno ostali poslovni prihodi:	14.696.602	23.607.508

Ostali poslovni prihodi u 2023. godini u iznosu od 14.696.602 KM (u 2022. godini u iznosu od 23.607.508 KM) najvećim dijelom se odnose na prihode od premija, subvencija, dotacija i slično.

Prihodi od premija, subvencija, dotacija i slično iznosu od 10.367.718 KM uglavnom obuhvataju prihode od subvencija u iznosu od 9.846.141 KM (iznos bez PDV-a) koji se odnose na sredstva Vlade RS po osnovu Ugovora o finansiranju željezničke infrastrukture i Aneksa Ugovora o sufinansiranju željezničkog putničkog saobraćaja za 2023. godinu i prihode od dotacija u iznosu od 521.560 KM, koji predstavljaju prihode po osnovu ukidanja rezervisanja u visini godišnje amortizacije doniranih sredstava.

Godišnji iznos subvencija za finansiranje željezničke infrastrukture i sufinansiranja željezničkog putničkog saobraćaja smanjen je za 9.937.471 KM na osnovu rebalansa budžeta Republike Srpske za 2023. godinu

Prihodi od zakupnina u 2023. godini su povećani za iznos od 17.873 KM, najvećim dijelom za povećanje prihoda od izdavanja u zakup dizel lokomotiva u iznosu od 5.385 KM, te izdavanjau zakup vagona u iznosu od 20.032 KM.

Prihodi od donacija državnih organa u iznosu od 3.896.013 KM odnose se na refundaciju opravdanih troškova u skladu sa komponentom i kredita Svjetske banke.

Prihodi od namjenskih izvora finansiranja u iznosu od 25.522 KM se odnose na naplaćena sporna dugovanja Fonda RS, kancelarija Doboj.

8. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi materijala za izradu učinaka	4.363.898	4.217.463
Troškovi ostalog materijala	352.597	357.783
Ukupno troškovi materijala:	4.716.495	4.575.246

Troškovi materijala u 2023. godini u iznosu od 4.716.495 KM (u 2022. godini u iznosu od 4.575.246 KM) u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 141.249 KM, prvenstveno za povećanje troškova osnovnog materijala i sirovina za izradu učinaka u iznosu od 146.435 KM, a troškovi ostalog materijala su manji za 5.186 KM.

U 2023. godini povećan je obim poslovne aktivnosti usljed povećanja cijena na tržištu osnovnog materijala i sirovina za izradu učinaka-rezervnih dijelova, troškova ostalog materijala za izradu i tekućeg održavanja osnovnih sredstava.

9. Troškovi goriva i energije

Troškovi goriva i energije u 2023. godine iznose 6.128.451 KM (u 2022. godini iznose od 5.355.347 KM) i povećani su za 773.104 KM u odnosu na prethodnu godinu. Tokom 2023. godine došlo je do značajnog poskupljenja energenata na svjetskom tržištu pa otuda i veći troškovi goriva, električne energije, uglja i maziva.

10. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi neto zarada (neto plata i topli obrok)	18.432.261	18.376.714
Porez na zarade	983.305	879.209
Bruto iznos naknada, doprinosa na zarade	13.256.326	12.801.768
Bruto iznos regresa	4.336.548	2.517.596
Bruto iznos TO	5.612.662	4.925.654
Bruto 8. mart	48.979	49.799
Bruto naknada troškova zaposlenim-zimnica	382.852	-
Troškovi bruto naknada Nadzornog odbora	48.019	49.710
Troškovi bruto naknada Odbora za reviziju i drugih odbora i komisija	43.978	40.253
Otpremnina za odlazak u penziju	236.894	241.632
Pomoć zaposlenim i porodicama zaposlenih	298.143	274.119
Otpremnine po sporazumu o prekidu radnog odnosa	308.793	146.943
Dnevnice u zemlji	165.733	162.162
Dnevnice u inostranstvu	19.882	23.098

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi smještaja i ishrane na službenom putu	41.275	36.182
Troškovi prevoza na službenom putu	27.633	20.572
Naknade za korištenje vlastitog auta u službene svrhe	2.766	2.556
Naknade troškova prevoza u javnom saobraćaju	1.523.081	1.291.674
Ostale naknade troškova zaposlenim, poslodavcima i drugim fizičkim licima- neto naknada ugovora o djelu	3.025	13.728
Ukupno troškovi plata, naknada plata i ostali lični rashodi:	45.772.155	41.853.369

Troškovi plata, naknada plata i ostali lični rashodi u 2023. godini iznose 45.772.155 KM (u 2022.godini 41.853.369 KM) i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 3.918.786 KM.

Troškovi neto zarada veći su u odnosu na 2022. godinu za 55.547 KM. Važno je napomenuti da je najniža plata od januara 2023. godine povećana na iznos od 700 KM u neto iznosu. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Željeznica RS a.d. Doboj broj: I-4. 22209/21 od 25.11.2021. godine koji su Željeznice RS usvojile u novembru 2021. godine došlo je do povećanja plata, a samim tim i osnova za obračun uvećanja zarada.

Troškovi regresa za korišćenje godišnjeg odmora veći su za 1.818.952 KM, a značajno povećanje odnosi se na period za plate od jula 2022. godine, zaključno sa isplatom plate za decembar 2023. godine. Uvećani regres je isplaćivan u jednakim mjesečnim iznosima (100 KM po radniku u neto iznosu), na koji su obračunati i isplaćeni porezi i doprinosi u skladu sa važećim propisima.

Troškovi toplog obroka povećani su za iznos od 687.008 KM. Bruto naknada troškova zaposlenim – zimnica u 2023 godini isplaćena je u ukupnom iznosu od 382.852 KM, dok u 2022. godini nije bilo isplate po ovom osnovu. Tokom 2023. godine objavljena su dva interna poziva za dobrovoljni odlazak radnika po osnovu kojih je vršena isplata stimulativne otpremnine, a po snovu kojih je 35 radnika sporazumno raskinulo radni odnos. Društvo je po osnovu sporazumnog raskida ugovora ovim radnicima isplatilo u neto iznosu 308.793 KM, odnosno 434.643 KM u bruto iznosu.

Naknade troškova u javnom saobraćaju povećane su za 231.407 KM u odnosu na isti period prethodne godine, a razlog povećanja je rast cijena dnevnih i mjesečnih karata za prevoz radnika.

Broj radnika na dan 31.12.2023. godine iznosio je 1.814 i smanjen je za 149 radnika u odnosu na isti period 2022. godine.

11. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi transportnih usluga	2.469.448	2.515.880
Troškovi usluga održavanja	765.107	1.063.626
Troškovi zakupa (RIV, RIC i OTK)	1.047.883	1.185.800

Troškovi proizvodnih usluga	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi reklame i propaganda	54.758	42.648
Troškovi ostalih usluga	61.281	65.465
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	4.398.477	4.873.419

- RIV- (trošak) najamnina za zadržavanje teretnih kola starih željezničkih uprava na prugama Željeznica Republike Srpske, a obračunava se i plaća po serijama i po satu. RIV- (prihod) najamnina za zadržavanje teretnih kola Željeznica Republike Srpske na prugama stranih željezničkih uprava.

- RIC-(trošak) najamnina za zadržavanje putničkih kola starih željezničkih uprava na prugama Željeznica Republike Srpske, a obračunava se i plaća po pređenom kilometru.

- RIC- (prihod) najamnina za zadržavanje putničkih kola Željeznica Republike Srpske na prugama stranih željezničkih uprava.

- OTK- trošak koji Željeznica Republike Srpske plaća stranim željezničkim upravama kada nije u mogućnosti da prihvate naša teretna kola sa graničnog prelaza na svoju prugu.

- OTK- prihod koji Željeznica Republike Srpske naplaćuje o stranih željezničkih uprava kada nisu u mogućnosti da prihvate naša teretna kola sa graničnog prelaza na svoju prugu.

Troškovi proizvodnih proizvodnih usluga smanjeni su za 474.942 KM u odnosu na isti period prethodne godine, a najznačajnije smanjenje odnosi se na troškove usluga održavanja u iznosu od 298.519 KM. U 2023. godini Uprava Društva donijela je Uputstvo o računovodstvenom tretmanu naknadnih ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu broj I-4 19763/23 od 10.11.2023. godine. Navedenim uputstvom definisana su ulaganja u imovinu koja pripada Društvu, a koja ispunjavaju uslove iz MRS 16.

Troškovi zakupa u 2023. godine ukupno iznose 1.047.883 KM, a najvećim dijelom se odnose na vremensko zadržavanje teretnih kola drugih željezničkih uprava na prugama Željeznica Republike Srpske (RIV i OTK). U navedenom iznosu je iskazana i procjena RIV-a Željeznica Federacije BiH i procjena RIV-a stranih željezničkih uprava za period IX – XII /2023, jer dokumentacija za stvarni obračun kasni u prosjeku tri do pet mjeseci.

12. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2023. u KM	2022. u KM
		<i>Korigovano</i>
Troškovi amortizacije	20.232.176	20.508.715
Troškovi rezervisanja	13.330.376	11.624.793
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	33.562.552	32.133.508

Troškovi amortizacije u 2023. godini iznose 20.232.176 KM (u 2022. godini iznose 32.133.508 KM) Troškovi amortizacije su, u odnosu na isti period prošle godine, smanjeni za 276.539 KM. Smanjenje amortizacije uzrokovano je istekom amortizacionog vijeka određenog broja osnovnih sredstava.

Troškovi rezervisanja iznose 13.330.376 KM i veći za iznos od 1.705.583 KM, a odnose se na rezervisane troškove za dospelje redovne kamate po ino kreditima koje otplaćuje Vlada RS u iznosu 2.039.480 KM, troškove za zatezne kamate za dospelja potraživanja po ino kreditima koje otplaćuje Vlada RS u iznosu od 10.916.033 KM, te rezervisane troškove za sporove pokrenute protiv Željeznica Republike Srpske u iznosu od 374.863 KM.

13. Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi ostalih usluga	573.604	1.169.899
Troškovi reprezentacije	55.716	60.020
Troškovi premija osiguranja	16.738	25.291
Troškovi platnog prometa	54.976	64.242
Troškovi članarina	145.349	159.060
Ostali nematerijalni troškovi	147.857	158.761
Ukupno nematerijalni troškovi:	994.240	1.637.273

U odnosu na 2022. godinu troškovi ostalih usluga manji su za 643.033 KM. Najvećim dijelom smanjenje ovih troškova odnosi se na usluge konsultanskih kuća „Deloitte Beograd“ i „ADRIA“, koje su vezane za restrukturiranje Željeznica Republike Srpske u iznosu od 719.426 KM, dok se najznačajnije povećanje odnosi na troškove advokatskih usluga u iznosu od 128.890 KM.

Smanjenje troškova premija osiguranja najviše se odnosi na smanjenje troškova premije osiguranja nekretnina, postrojenja i opreme.

Troškovi članarina se odnose na članarine u međunarodnim željezničkim udruženjima (FTE, UIC Union, CER, OBB i GCU), privrednim komorama i dr. i isti su smanjeni za 13.711 KM.

Ostali nematerijalni troškovi najvećim dijelom se odnose na carinske i druge takse u kojima je sadržana i komunalna i republička taksa na firmu.

14. Troškovi poreza

Troškovi poreza	2023. u KM	2022. u KM
Porez na imovinu	102	87
Naknade za opštekorisna dejstva šuma	39.998	48.513
Naknade za protivpožarnu zaštitu	16.470	20.044
Naknade za korištenje i zagađivanje vode	33.868	34.491
Naknade za uređenje građevinskog zemljišta	48.834	47.455
Komunalna i republička taksa	1.000	700
Ostali porezi	5.713	4.910
Ukupno troškovi poreza:	145.985	156.200

Naknada za uređenje građevinskog zemljišta u 2023. godini odnosi se na troškove komunalne naknade za uređenje građevinskog zemljišta po rješenjima za 2023. godinu i veća je u odnosu na prethodnu godinu za iznos od 1.379 KM. Ostali porezi koji terete troškove iznose 5.713 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove PDV-a koje Željeznice RS plaćaju za besplatni prevoz, tj. jubilarni prevoz.

15. Troškovi doprinosa

Troškovi doprinosa	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi doprinosa za beneficirani staž	438.840	414.318
Troškovi doprinosa za invalide	64.238	63.117
Ukupno troškovi doprinosa:	503.078	477.435

Troškovi doprinosa u iznosu od 503.078 KM se odnose na doprinose za rehabilitaciju invalida i doprinose za PIO zaposlenih čiji se rad računa sa uvećanima trajanjem (beneficirani radni staž) i veći su za 24.522 KM u odnosu na prethodnu godinu usljed primjene nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta Društva.

16. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od kamata	208.499	237.609
Pozitivne kursne razlike	-	32
Ukupno finansijski prihodi:	208.499	237.641

Finansijski prihodi u 2023. godini iznose 208.499 KM (u 2022. godini iznose 237.641 KM) i odnose se na prihode od kamata. Najznačajnije smanjenje finansijskih prihoda se odnosi na zatezne kamate po osnovu tužbe Društva prema Fondu FZO za neblagovremeno plaćanje po rješenjima za naknadu plata za vrijeme privremene nesposobnosti za rad za period od 2016. godine do 2021. godine.

17. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2023. u KM	2022. u KM
Rashodi kamata	751.415	64.735
Negativne kursne razlike	806	1.557
Ukupno finansijski rashodi:	752.221	66.292

Finansijski rashodi u 2023. godini u iznosu od 752.221 KM (u 2022. godini u iznosu od 66.292 KM) povećani su za 685.929 KM, a povećanje se odnosi na rashode kamata po osnovu presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 RS 034035 Rsž 23 od 14.11.2023. godine na iznos od 525.762 KM.

Rashodi kamata	2023. u KM	2022. u KM
Rashodi kamata po osnovu tužbi radnika	532.036	21.344
Rashodi kamata po kreditu Svjetske banke	201.645	32.159
Kamate po rješenju UIO	575	94
Zatezne kamate u zemlji	-	25
Zatezne kamate u inosotranstvu	3	-
Kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode	683	192
Rashodi kamata po sudskim sporovima	16.473	10.921
Ukupno rashodi kamata:	751.415	64.735

18. Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici	2023. u KM	2022. u KM
Dobici po osnovu prodaje materijala	93.938	8.385
Viškovi izuzimajući viškove zaliha učinaka	282.546	1.603.779
Naplaćena otpisana potraživanja	930	26.783
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	1.993.648	367.425
Ukupno ostali prihodi i dobici:	2.371.062	2.006.372

Ostali prihodi u iznosu od 2.371.062 KM (2022. godine u iznosu od 2.006.372 KM) najvećim dijelom se odnose na ukidanje dugoročnih rezervisanja po osnovu Zavoda za izgradnju Banja Luka „ZIBL“ u iznosu od 1.292.733 KM, dok se najznačajnije smanjenje odnosi na viškove po osnovu redovnih godišnjeg popisa imovine i obaveza za 2023. godinu u iznosu od 1.321.233 KM.

19. Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici	2023. u KM	2022. u KM
Neto gubici po osnovu otuđenja nematerijalnih sredstava	11.887	-
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	75.844	453.330
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja od kupaca	105	51.445
Rashodovanje na zalihama materijala i robe, gubici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali rashodi	1.228.086	24.553
Ukupno ostali rashodi i gubici:	1.315.922	529.328

Ostale rashodi i gubici u iznosu od 1.315.919 KM (u 2022. godini u iznosu od 529.328 KM) povećani su za iznos od 786.590 KM, a najznačajnije povećanje se odnosi na isknjiženje naknadnih ulaganja u osnovna sredstva koja, prema procjeni procjenitelja, ne pripadaju Društvu.

20. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina

Prihodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina iznose 94.575 KM (u 2022. godini iznose 3.957 KM). Najznačajnije povećanje odnosi se na isknjiženje ispravke vrijednosti u iznosu od 36.632 KM prema komitentu M3 Transport a.d. tovarni saobraćaj Skolje.

21. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina

Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	2023. u KM	2022. u KM
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina koji nisu materijalno značajni - prevoz i RIV	-	549
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina- ostalo	164.356	8.453
Ukupno rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina:	164.356	9.002

Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka u iznosu od 164.356 KM (u 2022. godini u iznosu od 9.002 KM) veći su za iznos od 155.355 KM. Najznačajnije povećanje odnosi se na konsultantske usluge „Deloitte“ d.o.o. Beograd u iznosu od 101.508 KM iz 2022. godine.

22. Porez na dobit

Tekući porez na dobit	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak / (gubitak) prije oporezivanja	(36.785.169)	(19.445.807)
Korekcija za poreske svrhe	13.178.511	11.362.606
Poreski dobitak/(gubitak)	(23.606.658)	(8.083.201)
Preneseni poreski gubitak	-	-
Poreska osnovica	-	-
Ukupno tekući porez na dobit:	-	-

23. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2023. u KM	2022. u KM
		<i>Korigovano</i>
Dobitak/(gubitak) obračunskog perioda	(40.878.295)	(22.608.889)
Prosječan ponderisani broj akcija	50.000	50.000

Zarada po akciji	2023. u KM	2022. u KM
Ukupno dobitak/(gubitak) po akciji:	(817,57)	(452,18)

24. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31.12.2021. godine	91.872.475	1.029.034.927	851.581.458	46.389	6.290.299	1.978.825.548
Nabavka	-	-	311.579	-	2.134.110	2.445.689
Višak po popisu	-	2.881.200	-	20.394	-	2.901.594
Preknjižavanje	-	-	(308.031)	-	-	(308.031)
Manjak po popisu	-	-	(50.180)	-	-	(50.180)
Prenos sa/na	-	1.049.635	1.534.627	-	(2.584.262)	-
Stanje na dan 31.12.2022. godine	91.872.475	1.032.965.762	853.069.453	66.783	5.840.147	1.983.814.620
Direktna povećanja (nabavka)	-	-	-	-	5.447.348	5.447.348
Višak po popisu	-	587.622	-	-	-	587.622
Preknjiženje u vanbilansnu evidenciju	(88.639.185)	(1.005.882.856)	-	-	(334.294)	(1.094.856.335)
Efeti procjene imovine	6.161.997	4.564.078	(190.868.803)	-	-	(180.142.728)
Isknjiženje naknadnih ulaganja u imovinu koja nije svojina Društva (2022. godina)	-	(3.579.721)	-	-	-	(3.579.721)
Isknjiženje naknadnih ulaganja u imovinu koja nije svojina Društva (2023. godina)	-	(1.138.645)	-	-	-	(1.138.645)
Uknjiženje po odluci	-	-	308.031	-	-	308.031
Iskorištenje avansa	-	-	-	-	(83.052)	(83.052)
Prenos sa sredstava u pripremi	-	1.650.481	1.574.989	-	(3.225.470)	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	9.395.287	29.166.721	664.083.670	66.783	7.644.679	710.357.140
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 31.12.2021. godine	-	799.143.050	769.249.304	-	582.059	1.568.974.413
Amortizacija	-	10.762.198	6.513.110	-	74.404	17.349.712
Višak po popisu	-	1.548.107	-	-	-	1.548.107
Manjak po popisu	-	-	(50.180)	-	-	(50.180)
Stanje na dan 31.12.2022. godine.	-	811.453.355	775.712.234	-	656.463	1.587.822.052
Amortizacija	-	453.694	19.725.526	-	-	20.179.220
Preknjiženje u vanbilansnu evidenciju	-	(780.838.160)	-	-	-	(780.838.160)
Efeti procjene imovine	-	(1.908.696)	(330.439.580)	-	962.344	(331.385.932)
Isknjiženje naknadnih ulaganja u imovinu koja nije svojina Društva (2022. godina)	-	(1.591.325)	-	-	-	(1.591.325)
Isknjiženje amortizacije za 2022. godinu	-	(10.718.980)	(6.452.635)	-	-	(17.171.615)
Amortizacija za 2022. godinu	-	451.196	20.111.205	-	-	20.562.401
Višak po popisu	-	305.093	-	-	-	305.093

Željeznice Republike Srpske a.d. Doboј

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

Korekcije	-	2.543	-	-	-	2.543
Uknjiženje u 2022. godini po odluci		-	308.031	-	-	308.031
Stanje na dan 31.12.2023. godine	-	17.608.720	478.964.781	-	1.618.807	498.192.308
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine	91.872.475	221.512.407	77.357.219	66.783	5.183.684	395.992.568
Korigovana sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine	9.395.286	11.229.212	203.322.381	66.783	3.887.047	227.900.709
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine	9.395.287	11.558.001	185.118.889	66.783	6.025.872	212.164.832

Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi u najvećem dijelu se odnose na uknjiženje efekata procjene fer vrijednosti istih po procjeni urađenoj na dan 31.12.2021. godine.

Saglasno prijedlogu konsultanta za knjiženja procjene, urađena se evidentiranja kako slijedi:

- zemljište koje je u svojini Društva je uknjiženo po procijenjenoj vrijednosti uz isknjiženje zemljišta koje nije u svojini Društva po knjigovodstvenoj vrijednosti. Tako je u knjigovodstvenoj evidenciji ostalo zemljište u svojini ŽRS po procijenjenoj vrijednosti od 9.395.287 KM, a vanbilansno evidentirano po procijenjenoj vrijednosti 168.130.875 KM,

- građevinski objekti koji nisu svojina Društva isknjiženi su po knjigovodstvenoj vrijednosti uz evidentiranje objekata koji su svojina ŽRS po procijenjenoj vrijednosti. Isto je rezultiralo da je po procijenjenoj vrijednosti u svojini Društva evidentirano 11.319.954 KM, a u vanbilansnu evidenciju 633.842.937 KM procijenjene sadašnje vrijednosti građevinskih objekata,

- oprema, koja je svojina Društva evidentirana je po procijenjenoj vrijednosti u iznosu od 221.902.379 KM,

- investicione nekretnine (zemljište i građevinski objekti) koje prema nalazu procjenitelja nisu svojina ŽRS isknjiženi su u vanbilansnu evidenciju. Isknjiženo je po knjigovodstvenoj vrijednosti 1.029.019 KM zemljišta i 162.507 KM sadašnje vrijednosti građevinskih objekata,

- nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi - knjiženo je obezvređenje zemljišta u pripremi -pruga Šamac -Bijeljina u iznosu 334.294 KM i građevinskog objekta pruga Šamac – Bijeljina u iznosu od 962.343 KM preko rezultata prethodnih godina,

Imajući u vidu da je procjena urađena na dan 31.12.2021.godine, saglasno prijedlogu konsultanta, sva preostala ispravka vrijednosti i sva naknadna ulaganja u imovinu koja nije svojina Društva u 2022. i 2023. godini su isknjižena preko rezultata prethodnih godina. Za imovinu koja je svojina Društva isknjižena je amortizacija za 2022. i 2023. godinu i uknjižena nova amortizacija po procijenjenoj vrijednosti, kao i promjene na sredstvima (dodatna ulaganja, rashodovanje i sl.)

25. Investicione nekretnine

	Investicione nekretnine	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST		
<u>Stanje na dan 01.01.2022. godine</u>	1.268.839	1.268.839
Nabavka	-	-
<u>Stanje na dan 31.12.2022. godine</u>	1.268.839	1.268.839
Preknjiženje u vanbilans	(1.268.839)	(1.268.839)
<u>Stanje na dan 31.12.2023. godine</u>	-	-
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
<u>Stanje na dan 01.01.2022. godine</u>	77.313	77.313
Amortizacija	15.996	15.996
<u>Stanje na dan 31.12.2022. godine</u>	93.309	93.309
Preknjiženje u vanbilans	(93.309)	(93.309)
<u>Stanje na dan 31.12.2023. godine</u>	-	-
<u>Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine</u>	1.175.530	1.175.530
<u>Korigovana sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine</u>	1	1
<u>Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine</u>	-	-

26. Zalihe i dati avansi

Zalihe i dati avansi	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM	01.01.2022. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Materijal za izradu učinaka u skladištu	14.071.034	13.754.454	13.837.606
Rezervni dijelovi u skladištu	21.811.515	20.872.741	20.361.276
Alat, inventar i HTZ oprema u skladištu	1.219.875	937.734	1.113.159
Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi	2.808.303	2.761.196	2.584.063
Materijal na obradi i doradi	178.038	33.092	33.092
<i>Ispravka vrijednosti zaliha materijala, rezervnih dijelova, alata i inventara, HTZ opreme</i>	(6.581.874)	(5.956.376)	(5.779.285)
Roba u skladištu	3.676	2.178	976
Dati avansi za zalihe i usluge	2.841.080	2.838.997	2.822.664
<i>Ispravka vrijednosti datih avansa</i>	(2.804.647)	(2.804.647)	(2.804.647)
<i>Ukupan efekat procjene:</i>	-	(578.514)	-
Ukupno zalihe i dati avansi:	33.547.000	31.860.855	32.168.904

Zalihe materijala i dati avansi na dan 31. decembra 2023. godine iskazane su u iznosu 33.547.000 KM (na dan 31. decembra 2022. godine 31.860.855 KM). Povećanje vrijednosti zaliha najvećim dijelom se odnosi na nabavku rezervnih dijelova.

Povećanje vrijednosti zaliha najvećim dijelom se odnosi na isknjiženje ispravke vrijednosti i uknjižene nove ispravke vrijednosti na osnovu procjene koju je izvršio Ekonomski institut u prebijenom iznosu od 578.514 KM na teret gubitka i ispravke vrijednosti.

Redovnim godišnjim popisom za 2023. godinu u skladištu 21371- Vuča vozova Sekcija Banja Luka utvrđen je manjak nft e u količini od 428l odnosno u vrijednosti 901 KM.

Struktura datih avansa	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Avansi dobavljačima iz Republike Srpske	26.833	23.549
Avansi dobavljačima u inostranstvu	2.814.247	2.815.448
<i>Ispravka vrijednosti datih avansa</i>	(2.804.647)	(2.804.647)
Ukupno zalihe i dati avansi:	36.433	34.350

Dati avansi za zalihe najvećim dijelom se odnose na dati avans iz 2007. godine u iznosu od 2.804.647 KM Češkoj firmi „On Track“, prema Ugovoru od 13.04.2006. godine koji je raskinut 25.02.2011. godine. Pokrenut je postupak arbitraže pred Arbitražnim sudom u Pragu sa zahtjevom za povrat avansa, naknadu troškova po ugovoru i povrat imovine Željeznica RS AD Doboj. U junu 2012. godine proglašen je bankrot kompanije, a sud u Ostravi je pokrenuo stečajni postupak. Željeznice RS su predale zahtjev za povrat finansijskih sredstava i imovine. Carinska kancelarija u Olomoucu je odlukom od 09.09.2013. godine, lokomotivu 441-105 preuzela kao zalog za neizmirenje carinskog duga kompanije „On Track“. Isti carinski organ je odlukom br.27400/2013-580000-11 od dana 24.05.2013. godine odlučio o prodaji električne lokomotive 441-105 zbog namirenja carinskog duga.

Pošto su Željeznice Republike Srpske dana 19.10.2016. godine uplatile iznos od 66.482 evra na ime carinskog duga i 334 evra za nastale kursne razlike, carinski organ za region Olomouca je 20.10.2016. godine donio odluku o poništenju održavanja licitacije. U 2018. godini Arbitražni sud iz Praga je zbog obustavljanja postupka izvršio povrat sredstava na račun Željeznica Republike Srpske u iznosu od 126.014 KM po osnovu uplaćene takse za arbitražni postupak i administrativnog paušala.

Dana 12.09.2018. godine sa PPD Transport, Zagreb zaključen je Ugovor o prevozu lokomotive 441-105 (broj protokola Društva 18632/18 od 13.09.2018. godine), na realaciji Olomuc-Zagreb Borongaj-Volinja.

Na osnovu pismenog dogovora o primopredaji lokomotive serije 441-105 između predstavnika Poslova *operacija Društva i prevoznika PPD Transport, Zagreb, dana 28.09.2018. godine u stanici Volinja (Hrvatska) izvršen je pregled lokomotive i konstatovano da prevoznik PPD Zagreb nema tehničku dokumentaciju o prijemu lokomotive 441-105 od institucija Češke Republike, da je lokomotiva devastirana sa isječenim svim visokonaponskim i niskonaponskim kablovima, sa oštećenim glavnim transformatorom. Zapisnik o činjeničnom stanju nisu željeli potpisati predstavnici PPD Zagreb iz razloga što ni od koga nisu dobili nikakvu tehničku dokumentaciju za lokomotivu, te zbog svega prethodno navedenog nije došlo do primopredaje.

27. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kupci iz Republike Srpske	2.264.262	2.485.500
Kupci iz Federacije Bosne i Hercegovine	9.986.140	12.972.968
Kupci iz Brčko Distrikta BiH	73.765	40.330
Kupci iz inostranstva	1.006.356	1.420.155
Sumnjiva i sporna potraživanja	(2.168.251)	(2.169.103)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iz RS</i>	(10)	(3)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iz RS-kreditni gubici</i>	(326.577)	(342.649)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca Federacije BiH</i>	(29.529)	(29.758)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iz Brčko Distrikta BiH-kreditni gubici</i>	(95)	-
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iz Brčko Distrikta BiH</i>	(750.508)	(1.055.893)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iz inostranstva</i>	1.509	999
Potraživanja od zaposlenih	27.282	29.584
Potraživanja od državnih organa i organizacija	5.157.042	6.131.936
Potraživanja za zateznu kamatu	271.289	219.220
Ostala kratkoročna potraživanja	21.910	28.049
Ukupno kratkoročna potraživanja:	15.534.585	19.731.335

Kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine iznose 15.534.585 KM i veća su za iznos od 4.196.750 KM u odnosu na prethodnu godinu..

Potraživanja od državnih organa i organizacija iskazana u iznosu od 5.157.042 KM najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu subvencije Vlade Republike Srpske (granta) za finansiranje željezničke infrastrukture i sufinansiranje putničkog saobraćaja u iznosu od 5.000.000 KM. Navedeni iznos odnosio se na potraživanje po osnovu subvencija Vlade Republike Srpske na datum bilansiranja i manji je za 974.832 KM za isti period prethodne godine. Navedeni iznos potraživanja uplaćen je na račun Društva 29.02.2024. godine.

Potraživanja od kupaca iz Republike Srpske iznose 2.264.262 KM i smanjena su za 221.238 KM u odnosu na isti period prethodne godine.

Potraživanja od kupaca iz Federacije BiH iznose 9.986.140 KM smanjena su za 2.986.828 KM u odnosu na isti period prethodne godine.

Potraživanje od kupaca iz inostranstva smanjena su za 413.799 KM, a smanjenje se najvećim dijelom odnosi na otpis potraživanja po redovnog godišnjem popisu za 2023. godinu u iznosu od 309.450 KM.

Isknjiženje zastarjelih potraživanja od kupaca iz inostranstva	Vrijednost u KM
„HŽ CARGO“ д.о.о., Служба за одржавање теретних кола, Ш 2044	211.878
„HŽ-INFRAPOS.VUČE, ŽELJ.V“, Ш 5970	5.063
„SORTERA“, Братислава, Ш 6441	48.972
УКУПНО	265.913

Isknjiženje zastarjelih potraživanja od kupaca iz inostranstva	Vrijednost u KM
„SNTFM-CFR MARFA SA“, Ш 2832	1.284
„MZ Transport“, Скопље, Ш 2830	42.253
УКУПНО	43.537

Najznačajnija potraživanja od kupaca u zemlji predstavljena su u sljedećoj tabeli:

Naziv	31.12.2023. u KM
Arcelor Mittal d.o.o. Zenica	5.050.454
JP Željeznice Federacije BiH Sarajevo	4.587.527
Cargo Logistic d.o.o. Doboj	94.416
Alumina d.o.o.	80.983

Pregled potraživanja od kupaca iz inostranstva sa najznačajnijim saldom dat je u sljedećoj tabeli:

Naziv	31.12.2023. u KM
Srbija Kargo a.d. Beograd	128.249
HŽ Cargo d.o.o. Zagreb	48.891
Enna transport d.o.o.	22.448
Rail Cargo Carrier Zagreb	6.231

28. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2023. godine iskazani su u iznosu od 7.500.000 KM (na dan 31. decembra 2022 godine iznosila su 12.500.000 KM) i u potpunosti se odnose na kratkoročno oročene depozite.

29. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	6.544.359	15.844.952
Poslovni račun - strana valuta	237.548	690.194
Blagajna domaća valuta	22.791	22.814
Blagajna strana valuta	2	7.386

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Ostala novčana sredstva	3.720	3.720
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	6.808.420	16.569.066

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. decembra 2023. godine iskazani su u iznosu od 6.808.420 KM i manji su odnosu na prethodnu godinu za iznos od 9.760.646 KM.

30. Porez na dodatu vrijednost

Porez na dodatu vrijednost	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
PDV iz kredita EIB-2 i EIBRD-2	16.014	34.779
Iznos akontacionog PDV-a	372.789	358.704
Iznos poreskog kredita	589.519	-
Ukupno porez na dodatu vrijednost:	978.322	393.483

31. Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obračunati prihodi po osnovu RIV-a i RIC-a	148.208	164.075
Obračunati prihodi tekućeg perioda po osnovu vuče vozova	-	47.536
Rezervisanja-sudski sporovi	166.249	166.249
AVR – po avansnim fakturama	836	1.045
Obračun putničkog saobraćaja – gotovina	1.301	1.138
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	300	346
Ukupno kratkoročna razgraničenja:	316.894	380.389

Obračunati prihodi po osnovu RIV-a u iznosu od 148.208 KM obuhvataju procjenu prihoda RIV-a od stranih željezničkih uprava (SŽU) i Željeznica Federacije BiH za period X - XII mjesec 2023.godine, jer se fakturisanje vrši tek nakon usaglašavanja sa stranim željezničkim upravama.

Rezervisanja po osnovu sudskih sporova u iznosu od 166.249 KM su uknjižena na osnovu procjena Sektora za pravne poslove i odnose se na rezervisane prihode po osnovu tužbi Željeznica Republike Srpske za izgubljenu dobit po osnovu bespravnog korištenja zemljišta od strane trećih lica.

32. Kapital

Kapital	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Osnovni kapital	50.000	50.000
Revalorizacione rezerve	164.363.680	164.363.680
Gubitak ranijih godina	(237.001.810)	(214.392.921)
Gubitak tekuće godine	(40.878.295)	(22.608.889)

Kapital	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Ukupno kapital:	(113.466.425)	(72.588.130)

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 50.000 KM. Sastoji se od 50.000 redovnih akcija nominalne vrijednosti 1 KM po akciji. Akcije Društva kotiraju na Banjalučkoj berzi HOV pod oznakom ZERS-R-A. Po okončanju konverzije duga u kapital biće povećan osnovni kapital i promijenjena vlasnička struktura

Akcionari Društva su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Broj akcija na dan 31.12.2023	Učešće %
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	31.961	63,92
Penzijski rezervni fond Banja Luka	5.000	10,00
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	2.500	5,00
Ostali akcionari	10.539	20,08
Ukupno osnovni kapital:	50.000	100

Revalorizacione rezerve	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava	154.969.400	138.671.946
Revalorizacione rezerve po osnovu preračuna finansijskih izvještaja	-	1.262.680
Revalorizacione rezerve - procjena zemljišta	9.394.279	85.003.582
Neidentifikovane revalorizacione rezerve	-	229.470
Ostale revalorizacione rezerve	-	119.100
Ukupno revalorizacione rezerve:	164.363.679	225.286.778

Željeznice Republike Srpske su do 2014. godine raspolagale podacima o revalorizacionim rezervama u rukopisu koje su koristile prilikom prodaje ili rashodovanja sredstava, odnosno prilikom prestanka priznavanja stalnih sredstava. U toku poplave u maju 2014. godine navedena dokumentacija je uništena tako da se nisu koristile revalorizacione rezerve do momenta kada je formirana nova analitička evidencija u 2016. godini.

Na osnovu procjene koju je izvršio Ekonomski institut sa stanjem na dan 31.12.2021.godine sredstvima su dodjeljene nove revalorizacione rezerve, a na osnovu prijedloga konsultanta izvršeno je isknjiženje postojećih i analitički su uknjižene nove revalorizacione rezerve po sredstvima.

33.Dugoročna rezervisanja

Na dan 31. decembar 2023. godine, Željeznice Republike Srpske su formirale rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu negativnog ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Željeznice Republike Srpske i razgraničene prihode od primljenih donacija kako slijedi:

Dugoročna rezervisanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	1.789.395	1.859.347
Ostala dugoročna rezervisanja	39.601.559	28.067.134
Ukupno dugoročna rezervisanja:	41.390.954	29.926.481

Rezervisanja za otpremnine u iznosu od 1.789.395 KM formirana su na bazi izvještaja nezavisnog aktuaru na dan 31. decembra 2023. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima prilikom odlaska u penziju.

Ostala dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 39.601.559 KM čine rezervisanja za vjerovatne troškove sudskih sporova koji se vode protiv Društva u iznosu od 651.296KM, dugoročna rezervisanja koja zadovoljavaju uslove iz MRS 37 u iznosu od 344.818 KM i rezervisanja prema Vladi RS za redovne i zatezne kamate po ino kreditima u iznosu od 38.605.445 KM. Nakon 07.09.2020. godine redovne i zatezne kamate po osnovu ino kredita koji su predmet konverzije, zaključno sa 31.12.2023 godine, iznose 38.601.559 KM. Nakon što konverzija duga u kapital bude okončana steći će se uslov za isknjiženje ovih kamata, što će značiti ukidanje stvorene obaveze po osnovu rezervisanja.

34. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dugoročni krediti u inostranstvu	67.992.261	75.044.015
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita u inostranstvu	(6.711.477)	(7.404.908)
Ukupno dugoročni krediti:	61.280.784	67.639.107

Dugoročni krediti u inostranstvu	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dugoročni kredit EIB 2 – kredit broj 23376	39.516.288	43.873.792
Dugoročni robni kredit Portugal	-	693.431
Dugoročni robni kredit Poljska	15.624.002	17.797.109
Dugoročni robni kredit Vlada Srbije	8.064.540	9.107.650
Iskorištena sredstva iz kredita Svjetske banke-Vlada RS	4.787.431	3.572.033
	67.992.259	75.044.015
Tekuće dospjeće		
Dugoročni kredit EIB 2 – kredit broj 23376	(3.495.259)	(3.495.259)
Dugoročni robni kredit Portugal	-	(693.431)
Dugoročni robni kredit Poljska	(2.173.106)	(2.173.106)
Dugoročni robni kredit Vlada Srbije	(1.043.112)	(1.043.112)
Ukupno tekuće dospjeće ino kredita	(6.711.477)	(7.404.908)
Ukupno dugoročni krediti u inostranstvu:	61.280.784	67.639.107

Kreditni odobreni od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) London i Evropske investicione banke (EIB) Luksemburg, potpisani tokom 2001. i 2005. godine, su u maksimalnom iznosu od 217.000.000 evra. Navedeni iznos se dijeli u odnosu 40% i 60% na Željeznice Republike Srpske a.d. Doboj i JP Željeznice FBiH.

Kreditni su odobreni s namjenom obnove i rekonstrukcije Željeznica Republike Srpske a.d. Doboj. Navedene obaveze po kreditima osigurane su garancijama Vlade RS, odnosno po kreditima od EIB-a i EBRD-a osiguranje uredne otplate predstavlja sva imovina koja se obnovi iz sredstava navedenih kredita. Povučena sredstva od kredita su iskorištena za izradu projektne dokumentacije, rekonstrukciju i obnovu opreme i infrastrukture, te modernizaciju voznog parka.

Kredit Svjetske banke u iznosu od 8.500.000 evra je namijenjen za plaćanje druge i treće komponente po Projektu restrukturiranja Željeznica Republike Srpske broj: IBRD 8808-BA (otpremnine, konsultanti, bankarske provizije i dr.) saglasno Ugovoru o prenosu sredstava zajma po Projektu zaključenom 30.08.2018. godine između Vlade Republike Srpske – Ministarstva finansija, Ministarstva saobraćaja i veza i Željeznica Republike Srpske. Rok otplate zajma je 32 godine. Iznos od 4.787.431 KM predstavlja iskorištena sredstva po ovom osnovu. Naime, Vlada RS je sklopila ugovor o kreditnom zaduženju sa Svjetskom bankom, namijenjenim za restrukturiranje Željeznica RS, gdje su od ukupnog iznosa kredita Svjetske banke 51.300.000 evra, Željeznice RS dužnik za 8.500.000 evra.

Sa Republikom Poljskom je 9. novembra 2010. godine zaključen ugovor o dugoročnom kreditu za nabavku teretnih vagona, transportnih sredstava i opreme za radionice za održavanje željezničkih vozila u iznosu od 19.999.651 evra. Rok dospeljeća je do 2032. godine.

Kredit Republike Srbije odobren je 2013. godine u iznosu 15.643.453 KM na rok od 15 godina s namjenom nabavke novih i podizanja nivoa tehničke ispravnosti postojećih voznih sredstava.

Pomenuti krediti, osim kredita Svjetske banke, nakon završene konverzije u kapital biće isknjiženi iz poslovnih evidencija Društva.

35. Razgraničeni prihodi i primljene donacije

Razgraničeni prihodi i primljene donacije	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM	01.01.2022. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Razgraničeni prihodi - po osnovu poslov. prihoda – stanovi	-	127.311	129.562
Razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija - Tatravagonka Subotica ugovor br. 3896/14	21.093	4.606	8.762
Dugoročna rezervisanja donatorska sredstva EU grant EIB - IPA 2009	2.186.313	1.484.888	1.828.682
Probnica - uređaj za ispitivanje kočnica Goša	43.233	32.324	40.769
Razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija - Eko-Euro tim Banja Luka - osnovna sredstva i inventar	102.903	6.465	13.620
Razgraničeni prihodi po osnovu primljene donacije-sušilica SK Tradeing d.o.o. Sarajevo	13.654	90	1.673
Razgraničeni prihodi po osnovu primljene donacije-Vlada RS željeznička stanica Banja Luka	-	463.860	477.140
Donacija Vlade pruga Dobrun – Višegrad	-	662.838	1.936.809
Donacija - Alpro Zagreb - osiguranje ŽSP Tarevci	5.028	3.362	4.379
Donacija -Telecor – Zagreb	-	108.327	108.604
Donacija - Signaling Beograd	2.713	2.468	2.821
Razgraničeni prihodi - donacija PROJEKT BIRO	1.755	1.755	1.755
Donacija AŽD Praha	27.695	42.620	54.161
Donacija Putni prelaz Ljeb	101.150	86.183	100.594
Donacija Alpro-Autostop	2.934	2.934	2.934
Ukupno razgraničeni prihodi i primljene donacije	2.508.471	3.030.031	4.712.265

Razgraničeni prihodi nakon uknjiženja procjene na dan 31.12.2023. godine iznose 2.508.471 KM (na dan 31.12.2022. godine iznose 3.030.031 KM) i manji su za 1.653.060 KM. Najznačnije smanjenje odnosi se na isknjižene donacije koje se odnose na građevinske i koji po nalazu procjenitelja nisu svojina Društva te su isti evidentirani u okviru vanbilansne evidencije Društva.

36. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dio dugoročnih kredita koji dopijeva za plaćanje do jedne godine u inostranstvu (veza napomena broj 34)	6.711.477	7.404.908
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	269.240.293	260.973.140
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	275.951.770	268.378.048

Ostale kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Glavnica	159.394.515	151.127.362
Redovna kamata	19.598.232	19.598.232
Zatezna kamata	88.315.578	88.315.578
Provizija-EBRD-2	1.931.968	1.931.968
Ukupno ostale kratkoročne finansijske obaveze:	269.240.293	260.973.141

Ostale kratkoročne finansijske obaveze na dan 31. decembra 2023. godine su iskazane obaveze prema Vladi Republike Srpske u iznosu od 269.240.293 KM nastale po osnovu izmirenja dospjelih obaveza po kreditima Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), Evropske investicione banke (EIB), Vlada Portugala, Srbije i Poljske, a koje je Vlada RS izmirila u ime Željeznice Republike Srpske.

U navedeni iznos pored glavnog duga prema Vladi RS uključena je redovna i zakonska zatezna kamata obračunata od Vlade RS sa 07.09.2020. godine i komisiona provizija po kreditu Svjetske banke.

Nakon završene konverzije navedene obaveze po kreditima i prema Vladi RS neće teretiti bilanse Društva.

37. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	209.052	141.598
Dobavljači iz Republike Srpske	2.144.860	2.226.267
Dobavljači iz Federacije BiH	1.583.528	5.859.927
Dobavljači iz Brčko Distrikta BiH	3.548	2.730
Dobavljači iz inostranstva	145.165	334.990
Ukupno obaveze iz poslovanja:	4.086.153	8.565.512

Pregled najznačajnijih obaveza prema dobavljačima u zemlji:

Obaveze iz poslovanja	31.12.2023. u KM
JP ŽFBH Sarajevo	1.240.495
Bato Petrol	485.885
Tehnička Zaštita d.o.o. Doboj	318.052
Prionter ITSS d.o.o.	265.587

Pregled najznačajnijih obaveza prema ino-dobavljačima:

Obaveze iz poslovanja	31.12.2023. u KM
Aleman Trade d.o.o. Beograd	68.063
HŽ Cargo d.o.o. Zagreb	47.130
InRail S.p.a.	10.947
RMT GRUPA d.o.o.	9.290

38. Obaveze za plate i naknade plata

Obaveze za plate i naknade plata	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze za neto plate, naknade plata i druga primanja	2.264.530	2.346.000
Obaveze za poreze na plate, naknade plata i druga primanja	135.834	131.413
Obaveze za doprinose na plate, naknade plata i druga primanja	1.086.861	1.098.946
Obaveze koje se refundiraju	1.947	2.065
Ukupno obaveze za plate i naknade plata:	3.489.172	3.578.424

Obaveze za plate i naknade plata na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 3.489.171 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu 3.578.424 KM) odnose se na neisplaćenu neto platu, topli obrok i regres za mjesec decembar 2023. godine, te obračunate poreze i doprinose na iste.

39. Ostale obaveze

Ostale obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze po osnovu kamata i rashoda finansiranja	525.762	5.125
Obaveze prema zaposlenim – dnevnice	10.515	-
Obaveze prema zaposlenim-putni nalozi	411	-
Obaveza prema zaposlenim –prevoz na posao	121.189	127.888
Ostale obaveze prema zaposlenima	3.563	
Obaveza prema članovima Upravnog, Nadzornog i Odbora za reviziju	4.700	4.541
Ostale obaveze	6.718	3.115
Ukupno ostale obaveze:	672.858	140.669

Obaveze po osnovu kamata i rashoda finansiranja u iznosu od 525.761 KM najznačajnijim dijelom se odnose na kamate po osnovu tužbi radnika za razliku kamata po presudi broj 85 .0 Rs 034035 23 Rsž od 14.11.2023. godine. Obaveze prema zaposlenim za neisplaćene zarade i naknade zarada (prevoz sa posla i na posao) manji su u odnosu na prethodnu godinu za 6.699 KM.

40. Porez na dodatu vrijednost

Porez na dodatu vrijednost na dan 31. decembra 2023. godine iskazan je u iznosu od 35.330 KM (na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 67.609 KM) i u najvećem iznosu se odnosi na obaveze za PDV po osnovu razlike između obračunatog i akontativnog PDV-a.

41. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Ostali porezi, doprinosi i druge dažbine	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze sa šume, vode i protivpožarnu naknadu i komunalnu naknadu	33.605	47.247
Obaveze za doprinos za invalide	5.145	5.290
Obaveze za beneficirani staž	34.678	35.606
Obaveze za porez na naknade i druga lična primanja	702	679
Obaveze za doprinose na naknade članovima Upravnog, NO i Odbora za reviziju	2.427	2.345
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine	952	5.920
Ukupno obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine:	77.509	97.087

42. Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja	31.12.2022. u KM	31.12.2021. u KM
Unaprijed obračunati troškovi (komunalna naknada, obračunati troškovi po osnovu RIV-a i RIC-a)	300.362	365.431
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja za kamate-Alumina d.o.o.	-	160
Obaveze za salda staničnih blagajni – obrasci	11.553	13.801
Ostala kratkoročna razgraničenja po avansnim računima ulaznim	3.688	3.528
Kratkoročna rezervisanja po kamatama za ino kredite-internih obračuna	507.875	118.080
Ukupno kratkoročna razgraničenja:	823.478	501.000

Unaprijed obračunati troškovi u iznosu od 365.431 KM uglavnom se odnose na procjenu troškova RIV-a stranih željezničkih uprava i Željeznica Federacije BiH za period od X-XII/ 2023 u iznosu 287.075 KM i procjenu troškova po osnovu vuče vozova u graničnom prometu za period I-XII/2023 u iznosu od 78.356 KM.

43. Vanbilansna evidencija

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike- Službeni glasnik RS broj 63/16), Društvo je u svojim finansijskim izvještajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i pasivnu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva već privremeno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izvještaja.

Vanbilansna evidencija	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM	01.01.2022. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Kredit EBRD (odobrena, povučena i neiskorištena sredstva)	21	21	21
Kredit SB- Vlada RS 16.624.555 (nepovučena sredstva)	11.599.599	11.599.598	11.599.598
Primljene garancije	1.655.075	1.666.458	1.620.145
Ostala aktiva - materijal SFOR-a	17.291	17.309	19.200
Stanovi i stambene zgrade – neotkupljeni	2.703.341	2.703.341	2.703.341
Ostala aktiva - aktiva materijal SFOR	3.314	3.314	3.314
Imovina koja nije svojina ŽRS po procjeni 2021. godine-sadašnja vrijednost	803.879.141	803.879.141	-
Ukupno vanbilansna evidencija:	819.857.782	819.869.182	15.945.619

Vanbilansna evidencija na dan 31.12.2023. godine iznosi 819.857.782 KM i u odnosu na stanje 31.12.2022. godine, povećana je za 803.867.741 KM. Povećanje se odnosi na imovinu Društva za koju je procjenitelj naveo da nije svojina Željeznica Republike Srpske i ista je uknjižena u vanbilansnu evidenciju po procjenjenoj sadašnjoj vrijednosti. .

Vrijednost primljenih garancija iznosi 1.655.075 KM i manje su za 11.383. KM za isti period prethodne godine.

Stanje na kreditu Svjetske banke u iznosu od 11.599.598 KM predstavlja nepovučena sredstva navedenog kredita.

Na stanju kredita EBRD je kao neiskorišten ostao iznos od 21 KM.

Stanovi i stambene zgrade u iznosu od 2.703.341 KM predstavljaju neotkupljene stanove.

44. Transakcije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima.

U toku 2023. i 2022. godine obavljene su sljedeće transakcije sa povezanim licima:

Bilans uspjeha	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		
Troškovi bruto zarada i naknada Uprave	169.327	165.143
Troškovi bruto naknada Nadzornog odbora	48.019	49.709
Troškovi bruto naknada Odbora za reviziju i Internog revizora	43.978	40.252
Ukupno:	261.324	255.104

45. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Upravljanje rizicima je umjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srpskoj.

Tržišni rizik

- a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Iako dio svojih transakcija Društvo obavlja u stranim valutama menadžment Društva smatra da Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer uglavnom obavljaju svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (konvertibilna marka), kao i u EUR za koji je Konvertibilna marka vezana fiksnim valutnim kursom (1 EUR=1,95583 Konvertibilne marke)

- b) Rizik od promjene kursa kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na finansijski položaj i tokove gotovine. S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u značajnijom mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Rizik Društva od promjena kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od dobavljača. Krediti primljeni po promjenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa.

Tokom 2021. godine, najveći dio obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za EURIBOR.

Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene kamatnih stopa na sredstvima i obavezama kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo biti suočeno sa poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza. Društvo upravlja svojom likvidnošću sa ciljem, da koliko je to moguće, osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku dospijeća.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka za Društvo ako ugovorna strana u finansijskom instrumentu ne ispuni svoje ugovorene obaveze. Kreditni rizik prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja. Izloženost Društva kreditnom riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja zavisi najviše od individualnih karakteristika svakog pojedinačnog kupca.

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi sačuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove.

Društvo prati kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
		<i>Korigovano</i>
Ukupna zaduženost	337.232.554	336.017.155
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(6.808.420)	(16.569.066)
Neto zaduženost	330.424.134	319.448.089
Kapital	(113.466.425)	(72.588.130)
Ukupan kapital	216.957.709	246.859.959
Pokazatelj zaduženosti	152,30%	129,40%

46. Potencijalne obaveze

Društvo je objelodanilo da se na dan 31.12.2023. godine Društvo javlja kao tužena strana u 149 sudskih sporova u ukupnom iznosu od 4.726.806 KM, od kojih je 121 radni spor (993.499 KM), 5 stambenih sporova (26.000 KM) i 23 ostala spora (3.707.307 KM).

Društvo se javlja kao tužilac u 155 sudskih sporova u ukupnom iznosu od 2.596.662 KM.

47. Događaji nakon datuma izvještavanja

Do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtjevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

48. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, utvrđena su materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze, a isto je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje.

Odgovorno lice